

בפסקהדין, זיכה השופט אורי שטרומן את כנגל, מכיוון שלא הובאו ראיות מספיקות נגדו, בלי הודאתו של רונן שגיא. השופט ביקר את טענות של הפרקליטות. שני השופטים האחרים, חיים ארז וצבי הכהן, הרשיעו אומנם את כנגל על סמך ראיות אחרות שהיו לפניו, אך גם הם לא הסכימו ביקורתם מהתביעה, שניהלה את התיק ברשלנות.

כנגל ושגיא הורשעו אומנם ברוב דעות ונידונו למאסר-עולם, אולם הסניגורים אביגדור פלדמן, דוד ליבאי ודן שינמן ערערו לבית המשפט העליון, בתיקווה ששם יקבלו את

טיעוניהם ויאשרו את פסקדינו של השופט שטרומן.

תגובתו היחידה של פרקליטהמחוז שדר, כאשר נשאל על הטעות, היתה: "עובדה שהם הורשעו, סימן שלא היתה טעות." על ביקורתם של השופטים לא הגיב הפרקליט.

בעיקבות פסקדין זה נחקרה חברת ה"ברוקרים מוריץ" את טוכולר, והוגשו כיתבי אישום נגד המנהלת יעל מוריץ ועובדים נוספים בחברה.

אי"ד: האנס מצפון חל"אביב

יוסף מחאג'נה: גם התפרצויות

ביותר השנה במדינה. בעיקר נפגעו חיילות שנסעו בטרמפים. אחרי רצח החיילת הרס קרמי נעשו נסיונות רבים להזהיר חיילות שלא לעלות על טרמפים, ואחרות אף הובאו לדין על שהפרו תקנות צבאיות וחיצו לטרמפ בשעות הערב, אולם נראה כי זה לא הועיל. בחודש האחרון של השנה קרה המיקרה הנורא, שבו נאנסה חיילת ליד בארשבע עליידי נהג מכונית סובא"ר. רן שלקח אותה טרמפ, אנס אותה ואחריכך ירה בה בראשה.

העיר נשמה לרווחה. סוף־סוף הוא נתפס: ה"אנס שהטיל את חיתיתו על צפון תל-אביב. הוא היה מתגנב לרירותיהן של נשים צעירות, המתגוררות לבדן, במשולש שבצפון העיר, מנסר סורגים, פותח חלונות, ואונס באיזמי סכין את הנשים.

לשווא הציבה המישטרה מארבים ושלחה מישמרות מיוחדים של נשים לרחובות. שום דבר לא הועיל, הוא המשיך לפרוץ ולאנוס. שמונה נשים התלוננו במישטרה על אונס, וודאי שהיו עוד רבות שחששו והתביישו להתלונן.

מעצרו של החשוד נשמר בסוד מוחלט למשך ימים אחרים, עד שהמישטרה בדקה את הראיות והחליטה לגלותן לציבור. החשוד היה יוסף מחאג'נה, בן 31, מאום אל-פחם. הוא עבר כ"מיסעדה בצפון-העיר ולמד להכיר את הרחובות והבתים.

התובעת, פנינה רבורין, הגישה את כתב-האישום לבית-המשפט אחרי שבדקה היטב את הראיות נגדו. כתבי-האישום הוגשו על ארבעה מיקרי-אונס ונסיון אחד לאונס. וכן על התי-פרצויות לתשע יריות בתל-אביב.

נסיונו של מחאג'נה, אגיס ריאר, הסכים למעצרו של הנאשם עד תום-ההליכים, מבלי להודות כאשמה. כעת הדין כמעצרו, כפר החשוד במעשי האונס, וטען כי רק פרץ לרירות לשם גניבה. אם אומנם ימשיך הנאשם לכפור באשמת האונס, והתובעת תימין לבית-המשפט את הנאנסות כדי להעיר, יהיה זה בוודאי אחד המישפטים המעניינים של השנה הבאה.

אונס ותקיפות אחרות על רקע מיני התרבו

סיון: מיטפח המחחרת — חנינה לפני העונש!

להביא ערויות-הגנה — הם ידעו כי מישפטם נחרץ.

בשלב זה נכנס להילוך גבוה המאבק הפוליטי. נשות-הגידונים, חברייכנסת ואף חברייממשלה החלו לוחצים לקבלת חנינה לנאשמים, אף שלא הסתיים עדיין מישפטם. הם גם ידעו כי בקרוב צפויה עסקת חילופי-שבויים בין ישראל ואחמד ג'בריל, והחליטו לנצל את טובתם. היה בכך משום תקדים מועזע לסדר הציבורי ולמישפט במדינה רמוקרטית.

כאשר ניתן לבסוף גזרי-הדין, בחודש יולי השנה, קיבלו אותו הנאשמים בצחוק. גם השניים שנודונו למאסר-עולם על רצח, עזו שרבף ושאלו ניר, חיכו והתחבקו עם בני-מישפחתם. יתר הנאשמים, שקיבלו עונשים קלים עד מנוחכים, היו מאושרים. כולם ידעו כי מכבשם הלחצים יחזור לפעול כמרץ כפול ומכופל, כדי להביא לחנינה מוקדמת לכולם.

מאז גזרי-הדין לא פסקו הלחצים לחנינה והם נמשכים עד היום. שרים, חכים ורכנים פונים לשרי-המישפט, לשרי-המישטרה ולנשיא כ"ב בקשות חנינה. שבוע שעבר חנן הראשון מבין האסירים — אורי מאיר, ביניים הגישה הפרקליטות עירעור על קולת עונשם של חמישה מהנאשמים, אך הסכימה כי יוקל בעונשו של גלעד פלאי, שנודונו ל-10 שנות-מאסר.

חמוז: בג"ץ — אושיות הדמוקרטיה

שבחם הסבירו את זכותה של כל מיפלגה לעמוד לבחירה לכנסת.

היו אלה הנימוקים בשני הבג"צים שהוגשו לקראת הבחירות לכנסת ה-11, עליידי הרשימה המתקדמת לשלום ועליידי רשימת כד, רשימתו

במעט שנה נדרשה לשופטי בית-המישפט העליון קצת נלסח את הנימוקים להחלטה שנתנו בתוך עשר רקות. המשת השופטים ה"עליונים, כראשותו ודן נשיא בית-המישפט העליון, השופט מאיר שמגר, כתבו 132 עמודים,

חוק. המיקרה היחיד המצדיק פסילתה של רשימה ואיסור בחירתה לכנסת הוא כאשר יש סכנה מוחשית, ברורה ומידית לקיום-המדינה, מרשימה כזו. השופטים קיבלו את טיעוניהם של עורכיהדין אמנון ויכרונ, אביגדור פלדמן ויוסי ברר ואישרו את זכותן של שתי הרשימות לעמוד לבחירה.

כאשר פורסמו נימוקי הבג"ץ, היו כבר שתי המיפלגות מעורות היטב בחיים הפוליטיים ורשימת כד אף הצליחה להרגיז את היועץ המישפטי, כאשר אנשיה יצאו להתפרעויות ביישובים ערביים ולמסעות-הסתה בערים יהודיות. החוק והבג"ץ לא פתרו את הבעיה.

הפוליטיקאים ריחו חוק בעניין זה, שבו הש"ת משו בעקרונות הבג"ץ אך גם הוסיפו תוספת נגד האוכלוסיה הערבית בישראל. בימים אלה עבר החוק את הקריאה הראשונה בכנסת.

אב: לא בכומי — מעט מד', מאחר מד'

מבחינה מישפטית קשה לקרוא לזה מישפט. מישפט צבאי לפני קצין שיפוט נולד בעצם לטיפול בעבירות של אי-חבישת כובע או אי-הצדעה למפקד. לעבירות המורות מזה לא נועד הדין הקצר, המתנהל במישרו הסגור של קצין צבא. מישפט כזה איננו פומבי, ולצדדים אין אפשרות להביא את כל ראיותיהם ולשטוח את טענותיהם לפני השופט.

ובכל זאת, אחרי מאבק של שנה וחצי, שבו יצאה העיתונות הישראלית למילחמה כדי לברוק בצורה פומבית, ומכובדת כיצד מתו שני החוטפים, שהוצאו בעורם בחיים מתוך אוטובוס 300 בפסח 1984, הסתיים הכל בזיכוי של תת-אלוף יצחק מרדכי, לפני קציני-שיפוט בכיר.

העניין החל כאשר ארבעה צעירים ממחנה פליטים בעזה השתלטו על אוטובוס מלא נוסעים, כשהם מאיימים על הנהג ברימוני-יד. כוחות הצבא רדפו אחרי האוטובוס, ירו בגלגליו, ולבסוף השתלטו עליו כשהם יורים לכל עבר. בעת ההשתלטות על האוטובוס נורתה מלונת חיילת מנוסעי האוטובוס, ושניים מהחוטפים, שניים אחרים נראו עליידי העיתונאים הרבים והצלמים שהיו במקום כשהם מוצאים חיים, ומוקפים אנשי צבא וכיטחון.

למחרת נמסרה הודעה כי כל ארבעת ה"חוטפים" מתו בדרך לבית-החולים. תמונות של כמה צלמי עיתונות, ביניהן תמונה שצילמה ענת סרגוסטי, מהעולם-הזה, הראו בבירור כי שניים מן החוטפים יצאו חיים מתוך האוטובוס. נדרשה חקירה, ולאחר לחצים ציבוריים קשים הוקמה ועדת אלוף (מיל') מאיר זורע.

חומר החקירה של הוועדה הועבר לפרקליט-טות, ולאחר כשנה הוחלט להעמיד לדין את תת-אלוף מרדכי ועוד חמישה אנשי שב"כ. יצחק זמיר, היועץ-המישפטי, קבע כי יש להעמיד את מרדכי לדין באשמת גרימת חבלה. בצבא הוחלט להעמיד את מרדכי לדין מישמעתי. מרדכי בא למישרו של אלוף (מיל') חיים נדל, טען לעצמו כשעתיים, ואחרי יומיים הוציא השופט את פסק-דינו: מרדכי וכא.

מכיוון שהכל התנהל בחרי-חרדים, לא ברור כלל מה היו תוצאות הבדיקה הפאתולוגית וכיצד בכלל נהרגו השניים. ידוע כי הגופות הוצאו

יצחק מרדכי: בחרי-חרדים

מהקבר כדי לברוק בדיקה נוספת. לוא היה הדין נערך לפני בית-דין, בצורה פומבית, היה ברור לכל מדוע זוכה מרדכי. כעת יישאר העניין לוט בערפל, והכתם שהוטל על נקיון-המשק של צה"ל לא הוסר.

פיתרונות של "זבנג וגמרנו" הם מדככים. בסוף השנה היינו עדים למותו של מישל כוחבוט, שנהרג עליידי המישטרה במירדף דומה.

אלול: רציחות הזואות

המורים, נגד עותמן בני חסן, הועז סעדי וקטין שלישי. שלושתם מהכפר עראבונה שליד ג'נין.

יש הרואים ברציחות הזואות חלק ממוימת-חבלה ערבית מאורגנת ומתוכננת להרוג ולפגוע ביהודים כאשר הם יהודים, אחרים דווקא מדגישים את העובדה כי מעשים אלה מבוצעים על-ידי צעירים שאינם קשורים בכל אירגון שהוא, כשיטת "עשה זאת בעצמך" (ראה: איש השנה

בביטחון, עמ' 10). מכל מקום, כמעט כל רצח בלתי-מפוענח של חייל או חיילת, וגם של אזרחים, מיוחס בציבור ובעיתונות לכוחות עויינים. הרצח בעפולה הלהיט את היציא עד כדי פרעות בערבים העובדים בעיר. שני יהודים נרצחו אחריכך בשכם ובטול-כרם ושלישי נפגע בג'נין.

שינאה יולדת שינאה ורצח מוליד רצח. רק כהנא וחבר מרעיו שמחו מהסלמה זו. יתר האזרחים רואים את המעשים הללו כפחד גובר והולך.